

U ovom broju:

* *Hronika*

- *Hronika povratka*

* *Poginuli i nestali*

- *Identifikacije*

- *Sahrane*

* *Sudski postupci*

- *Protiv Srba u RH*

- *Protiv Hrvata u RH*

- *Pred Haškim sudom*

P R E S U D A

Vijest da je 22.11.2002. godine, krivično vijeće Županijskog suda u Splitu, pod predsjedavanjem sudije **SLAVKA LOZINE**, donijelo oslobađajuću presudu u slučaju "Lora", prenijeli su svi domaći i inostrani mediji. Za neke je to bila očekivana a za neke neočekivana odluka. Javnim saopštenjem oglašila se i misija **OEBS-a** u Hrvatskoj ocjenom "U slučaju Lora rječ je o iznimno važnom suđenju. Ono je bilo okruženo mnogim dvojbenostima i nepravilnostima koje smo pratili i zbog kojih smo zabrinuti". Oglašio se i portparol Tužilaštva Haškog tribunala, **FLORANS ARTMAN**, rekavši da je ova presuda sramotna i da samo potvrđuje opravdanost osnivanja međunarodnog krivičnog suda jer se sada pokazalo da nacionalna pravosuđa u eks Jugoslaviji tek treba temeljno reformisati.

Za one koji su iole pažljivije pratili suđenje u slučaju "Lora", nije nikakvo iznenađenje oslobađajuća presuda. Naime, ponašanje sudije Lozine u ovom predmetu, i u sudnici i van sudnice, upućivalo je na jedini mogući ishod ovog slučaja, a to je upravo oslobađajuća presuda. Pravo bi bilo pitanje zašto je upravo ovom sudiji, za kojeg se prije nego što mu je predmet dodje-ljen, znalo da je, i kao ličnost i

kao stručnjak, nedorastao ovako jednom složenom i zahtjevnom slučaju. Istini za volju, u toku procesa bilo je više pokušaja (od strane županijskog i republičkog tužilaštva, te od predsjednika Vrhovnog suda i Ministra pravosuđa Hrvatske) da se ovaj sudija ukloni sa ovog predmeta, ali su svi ti pokušaji propali. Zašto? Jedini pravi odgovor je da moćne političke i ine strukture u Hrvatskoj sistemu pravde još uvijek pristupaju kao političkom pitanju i zločine iz sopstvenih redova (preko raznih Lozina) brane nacionalnim interesom.

Sramotnoj presudi u slučaju "Lora" prethodile su, ništa manje sramotne, presude u slučajevima "Bjelovar", "Virovitica", "Gošić-Varivode", "Prukljan", "Pakračka poljana" i "Koranski most". Treba li uopšte reći da su u svim tim slučajevima žrtve bili Srbi, a optuženi pripadnici hrvatske vojske i policije.

Zbog niza takvih sramotnih presuda (onih drugih nije ni bilo), ponovno pitamo, kao i mnogo puta do sada, i gospodu iz OEBS-a i iz ICTY-a, kao i sve relevantne međunarodne faktore, da li će konačno sada nešto poduzeti da se ovakve sramotne (i za žrtve ponižavajuće) presude više ne ponove.

Savo Štrbac

IZDAVAČ: VERITAS

GLAVNI I ODGOVORNI UREDNIK: Savo Štrbac

ZAMJENIK GLAVNOG I ODGOVORNOG UREDNIKA: Radivoj Nikolić

SARADNICI: Biljana Trkulja, Danijel Milanković i Milorad Pribičević

ADRESA: Beograd, ul. Dečanska (M.Pijade) 8/4

TEL/FAKS: 011/3236-486

E-Mail: veritas@yubc.net

WEB: www.veritas.org.yu

“Blic”, 05.11.2002.

ZA IMOVINU ISPLATA NADOKNADE

“ZAGREB - Misija OEBS u Hrvatskoj je u posebnom saopštenju podsetila hrvatsku vladu da je 31. oktobra ove godine stupila na snagu još jedna obaveza koju je ta vlada preuzela prilikom donošenja amandmana na Zakon o područjima od posebne državne brige. Ministarstvo obnove i graditeljstva dužno je da Srbima, koji su do 1. avgusta ove godine zatražili povratak svoje imovine, tu imovinu (od 1. novembra) i fizički vrati, a ako to nije u stanju jer ‘privremeni stanari’ još nisu iselili, da počne da im isplaćuje državnu (novčanu) nadoknadu za nju. ‘Misija OEBS raspolaže informacijama da u gotovo 8.000 slučajeva privatna imovina još nije vraćena vlasnicima. Od toga, više od 3.500 sad ima pravo na naknadu’, ističe se u saopštenju. Prema odredbama ‘Projekta održivog povratka prognanika i izbeglica’, koji je ranije usvojila vlada, do kraja 2003. godine mora se osigurati smeštaj za gotovo 4.000 porodica koje još žive u tuđem vlasništvu. Portparol misije OEBS u Hrvatskoj **ALESA-NDRO FRANČASETI** upozorio je (u intervjuu ‘Slobodnoj Dalmaciji’) da je, prema Zakonu o izmenama i dopunama Zakona o područjima od posebne državne brige, do 30. oktobra ove godine trebalo ukinuti rešenja za privremeno korišćenje tuđih kuća za koje su vlasnici podneli zahtev da im se vrate, a do kraja ove godine (31. decembra) ukinuti rešenja i svim ostalim korisnicima tuđih kuća. Napominje da je taj rok već prošao, te da Zakon obavezuje Vladu da ‘nadoknadi vlasnicima vreme iza tog roka koje su morali provesti izvan svoje kuće’. Iako je, kada je reč o povratku izbeglica, ‘učinjen važan korak u zakonodavstvu i krupan pomak u stvaranju atmosfere da se taj proces odvija’, ipak je potrebno ‘ubrzati proceduru za povratak privatne imovine, doneti zakone koji će osigurati povratak i svih drugih oblika imovine, a ne samo kuća i naći primerena rešenja za pitanje stanarskog prava, koje je jedno od glavnih nereše-

nih pitanja’, upozorava portparol OEBS, organizacije koja se zalaže da se ‘osigura adekvatan pravni lek za one izbeglice i prognanike kojima su ukinuta stanarska prava’. Ističe da je to ‘posebno važno za ljude koji se žele vratiti, jer je za mnoge od njih stan bio njihov jedini dom’. A ‘bitno je da se stanarsko pravo rešava u celoj Hrvatskoj, a ne samo na područjima od posebne državne brige’, jer je ‘najveći broj takvih stanova bio u velikim gradovima koji su izvan područja od posebne državne brige’. Prema podacima OEBS, do sada se u Hrvatsku vratilo više od 96.000 ljudi (oko 68.000 iz SRJ, 5.700 iz BiH i više od 22.000 iz istočne Slavonije), ali ni približno toliko ih nije i ostalo, jer na hiljade njih nije moglo u svoje kuće ili stanove (jer im je oduzeto stanarsko pravo) ili su im kuće porušene i spaljene itd. Portparol OEBS upozorava da mnogi izbegli Srbi još nisu dobili ni penzije za ‘radni staž u civilnim službama koji su stekli za vreme ‘Krajine’, a da u nekim mestima HEP (Hrvatska elektroprivreda) traži od njih da podmire dugove za struju i za razdoblje kada nisu živeli u svojim kućama (kada su u njima živeli neki drugi stanari). Sve su to problemi na koje OEBS upozorava hrvatsku vladu.”

“Politika”, 12.11.2002.

NACIONALNA KONFERENCIJA O PROGNANIMA

“Integracija izbeglica na prostoru Jugoslavije ključno je pitanje stabilnosti zemlje i regiona i sastavni deo nacionalne strategije za rešavanje sudbine prognanih. Na integraciju nas najviše obavezuje činjenica da je na poslednjem popisu izbeglica njih 64 odsto izjavilo da želi da ostanu ovde, izjavila je **DR SANDA RAŠKOVIĆ-LVIĆ**, republički komesar za izbeglice na jučerašnjoj nacionalnoj konferenciji o integraciji izbeglica i interno raseljenih lica. Ona je, tom prilikom, podsetila da nacionalna strategija insistira na trajnim rešenjima - integraciji i repatrijaciji. Integracijom je, podsetila je dr Rašković Lvić, predviđeno rešavanje izbe-

gličkih sudbina na dva koloseka - zapošljavanjem i obezbeđivanjem stambenog prostora. ‘Za najranjivije u izbegličkoj populaciji - stare i bolesne, predvideli smo transformaciju kolektivnih u gerontološke centre. Za ruralno i radno sposobno stanovništvo (oko 100.000 izbeglica se bavilo poljoprivredom u Hrvatskoj i Bosni i Hercegovini) zamišljen je otkup kuća sa okućnicom i seoskih imanja, čime se istovremeno rešava pitanje krova nad glavom i posla za bar jednog člana domaćinstva. Za njih je predviđen i veoma popularan projekat samogradnje, koji se realizuje na dva načina. U prvom slučaju, opštine daju zemljište sa infrastrukturom, a donator materijal za izgradnju. U drugom, reč je o ljudima koji su prodali kuću i imanje u svom zavičaju i krenuli u gradnju novog doma. Njima smo samo u toku ove godine podelili 1.000 paketa za početak ili završetak gradnje njihovih domova’, rekla je republički komesar za izbeglice. Do stanova u urbanim sredinama izbeglice mogu doći ili dobijanjem takozvanih socijalnih stanova ili kupovinom stanova uz pomoć povoljnih kredita, podsetila je dr Rašković-Lvić, dodajući i da su razne nevladine organizacije izbeglicama koje su se opredelili za život u gradovima nudile kurseve za prekvalifikaciju i mikrokredite za formiranje ili održavanje malih i srednjih preduzeća. **DARIO KARMINATI**, predsednik Visokog komesarijata UN za izbeglice, istakao je da je repatrijacija uvek bolje rešenje za UNHCR. On je, takođe, ukazao da međunarodna zajednica iz budžeta izdvaja 22 miliona dolara za rešavanje izbegličkih sudbina. Predsednik nevladine humanitarne organizacije ‘Vojs’ **ARNE PIEL KRISTENSEN** rekao je da Evropa mora da izdvoji sredstva za rešavanje pitanja izbeglica u Srbiji i Crnoj Gori i da dolazak velikog broja raseljenih sa Kosova predstavlja novi teret za Jugoslaviju. **PETAR LAĐEVIĆ**, savetnik predsednika SRJ za izbeglice, najavio je novi trilateralan sastanak predstavnika Jugoslavije, Hrvatske i BiH, koji će se održati u našoj zemlji. Save-

zni ministar nacionalnih i etničkih zajednica **RASIM LJAJIĆ** na glasio je da je zadatak svih 'izgradnja društva etničke harmonije, jer je ovde mržnja postala pravilo a ne - izuzetak'."

"Politika", 22.11.2002.

USVOJEN PRIJEDLOG ZAKON O MANJINAMA U HRVATSKOJ

"ZAGREB - Vlada RH na današnjoj sednici je usvojila konačni predlog Ustavnog zakona o pravima nacionalnih manjina i uputila ga na finalnu proceduru u Sabor. Ovaj zakonski dokument važan kako za manjinske nacionalne i etničke zajednice u RH tako i za samu Hrvatsku zbog njenog položaja u međunarodnoj zajednici, u posljednje vreme je bio sve veći izvor nervoze i sukoba između manjinskih zajednica i aktuelne vlasti, koja otvoreno pokušava da 'preuzme' manjinske zastupnike u Saboru tako što ih ubuduće ne bi više birali direktno pripadnici tih manjina, nego svi građani sa stranačkih lista. Ovakav nedavni predlog naišao je na žestok otpor predstavnika manjina, posebno italijanske i srpske, reagovali su i u međunarodnim organizacijama, a hrvatska vlada je sada posegnula za 'solomonskim rešenjem' tako što je iz predloga tog Ustavnog zakona izbacila odredbe o izborima manjinskih zastupnika i ostavila ih da budu regulisane izbornim zakonom. Time je praktično dobila samo odgađanje konačnog raspleta tog najspornijeg dela zakonodavstva koje reguliše prava nacionalnih manjina u RH, ali i pokazala da ne namerava da promeni svoj tvrdi stav u pogledu budućeg načina izbora manjinskih predstavnika. Jer da namerava, predložila bi takvu odredbu već u ovom Ustavnom zakonu. Hrvatskoj vladi žuri se da već jednom donese Ustavni zakon o pravima nacionalnih manjina, pogotovo što rok na koji se obavezala pred međunarodnom zajednicom u vezi toga ističe s krajem ove godine. To nikako ne bi mogla da je u predlogu ostao sporni deo o izboru manjinskih zastupnika, jer su predstavnici

srpske i italijanske nacionalne zajednice već najavili odlučne korake prema međunarodnoj zajednici ako takva odredba krene u saborsku proceduru, gde bi očito dobila podršku desne opozicije što bi omogućilo ostvarivanje neophodne dvotrećinske većine potrebne za usvajanje ovakvih dokumenata..."

"Vjesnik", 25.11.2002.

IPAK OTKUP 10.000 BIVŠIH DRUŠTVENIH STANOVA U PODUNAVLJU?

"ZAGREB - Vlada je na sjednici prije desetak dana donijela odluku kojom nekadašnje društvene a danas državne stanove u Podunavlju daje na raspolaganje Ministarstvu javnih radova, obnove i graditeljstva. Vjesnik pak neslužbeno doznaje da će Ministarstvo stanovnicima tih područja uskoro omogućiti otkup oko 10.000 stanova, koliko ih je u Srijemu i Baranji. Udruga Vukovar 1991. na pet šandova u Vukovaru i Zagrebu do 20. studenoga prikupila je oko 15.000 potpisa potpore Zagrepčana i Vukovaraca na peticiji za otkup stanova u Podunavlju. Predsjednik Udruge **ZORAN ŠANGUT** najavio je za Vjesnik da će poslati zahtjev premijeru Ivici Račanu da ih primi u četvrtak, prije sjednice Vlade. 'Želimo premijera prije sjednice upoznati s glavnim problemima otkupa. Želimo postići da se stanovnici Podunavlja u svemu, pa i otkupu stanova, izjednače s ostalim hrvatskim građanima', kaže Šangut. Kao još važnije upozorio je da nitko ne govori gdje će završiti novac od prodaje stanova. 'Riječ je o 400 milijuna kuna koje bi trebalo uložiti u pokretanje gospodarstva. Ako znamo da otvaranje je-dnog radnog mjesta stoji 15.000 eura, tim bi se novcem moglo otvoriti 3500 novih radnih mjesta', ističe Šangut."

"Večernji list", 25.11.2002.

HRVATSKOJ PRIJETI PLAĆANJE ČETIRI MILIJUNA KUNA ODŠTETE

"Europski sud za prava čovjeka u Strasbourgu bavi se u

posljednje vrijeme sa čak pedesetak tužbi protiv Hrvatske vezanih za ukidanje obveze države da nadoknadi štetu nastalu terorističkim aktima. Vladin Ured za suradnju s tim sudom dobio je već 20 tužbi da sastavi odgovor Hrvatske. Podsjetimo, Europski je sud već donio odluku kojom su **VOJIN I ANA KUTIĆ** dobili 10.000 eura odštete zbog nemogućnosti pristupa sudu, jer je članak 180. Zakona o obveznim odnosima ukinut 1996. godine, a umjesto njega nije donesen novi propis....

Naime, od prve je presude proteklo već više od deset mjeseci, a Vlada nije poduzela ništa kako bi pravnu prazninu ispunila. Za pedeset takvih tužbi Hrvatska bi tako mogla platiti najmanje pola milijuna eura ili četiri milijuna kuna odštete! Od ožujka, kad je Kutićevima dosuđena odšteta, zakonski prijedlozi rješavanja tog problema ne miču se dalje od ladica u Ministarstvu pravosuđa, a i nedavno predstavljen program reforme pravosuđa spominje već glasoviti članak 180. Očito, Vlada nikako da donese odluku što da predloži Saboru. Prema prvoj ideji, koja je i usklađena s europskim propisima, država više ne bi odgovarala za naknadu materijalne štete nastale terorističkim aktima, nego samo ako je riječ o tjelesnoj ozljedi ili smrti. A srušene kuće, većinom srpske, obnavljale bi se u redovnom postupku obnove, kao i one srušene u ratu, o čemu je više puta govorio i ministar obnove **RADIMIR ČAČIĆ**. Takav pristup značio bi i da vlasnici srušenih vikendica ne bi dobili pravo na obnovu, no to pravo nemaju ni vlasnici vikendica srušenih u ratu. Međutim, nakon toga bilo je ideja da se obveza države vrati kakva je i bila, što znači da bi država svim vlasnicima kuća srušenih u terorističkim aktima bila dužna nadoknaditi štetu. Ni takav prijedlog zasada nije dobio podršku, a zacijelo bi bio i teško provediv, jer Hrvatska naprosto nema novca za isplatu velikog broja odšteta. Postavilo bi se i mnogo dodatnih pitanja, koja bi sve to otežala. Kako bilo, oklijevanje Vlade Hrvatsku bi moglo vrlo skupo stajati..."

“Tanjug”, 17.11.2002.

ISTRAGA O UBISTVIMA 107 SRBA U SISKU

“ZAGREB - Organizacije ratnih veterana sisačko-moslavačke županije obavestile su hrvatske medije da je tridesetak bivših pripadnika hrvatskih oružanih snaga ovih dana pozvano na informativne razgovore u vezi sa istragom o likvidaciji većeg broja srpskih civila na području Siska. Kako je naveo **VELIMIR KVESIĆ**, čelni čovek koordinacije veteranskih udruženja, bivše pripadnike HV i MUP-a ispituju u policijskoj upravi o njihovom učešću u ratu i postupcima i ponašanju čelnih ljudi grada i županije u tom periodu. Kvesić je pozvao veterane da bojkotuju pozive na saslušanja i ne daju nikakve izjave bez prisustva advokata. Iz policijske uprave u Sisku je potvrđeno da se sprovode informativni razgovori s pojedinim licima o događajima na sisačkom području u 1991. i 1992. godini kako bi se utvrdile činjenice i rasvetlili događaji oko nekih počinjenih krivičnih dela. Prema navodima dela hrvatskih medija, samo u Sisku je 1991. odvedeno iz kuća i ubijeno 107 Srba, a istrage o tim zločinima u koje je, po pisanju medija, umešan i sadašnji župan **ĐURO BRODARAC**, do sada nije bilo.”

“Glas javnosti”, 21.11.2002.

EKSHUMIRANO UKUPNO 59 TELA

“ZAGREB - Na gradskom groblju u Slavonskom Brodu prekjuče je završena ekshumacija posmrtnih ostataka neidentifikovanih lica, uglavnom s područja BiH, pokopanih 1992. i 1993. Ekshumirano je ukupno 59 tela s kojih su uzeti uzorci za analizu DNK u cilju identifikacije. Šef Ureda za nestale hrvatske vlade **IVAN GRUJIĆ** nije se izjavio o nacionalnoj pripadnosti leševa sve do konačne

obrade uzoraka, dodajući da je 36 tela preuzeto 1993. od Herceg Bosne, hrvatske paradržavne tvorevine u BiH, i ona će biti vraćena u FBiH. Ostala, zasad neidentifikovana tela, bila su pokopana nakon vađenja iz Save. Ne zna se da li su među iskopanim ostacima i tela sedmorice pripadnika JNA.”

“Danas”, 27.11.2002.

POČINJU EKSHUMACIJE ŽRTAVA AKCIJE MEDAČKI DŽEP

“Split - Istraga o ratnim zločinima izvršenim u akciji Medački džep počće pred sudom u Gospiću nakon završetka operativnih poslova vezanih za taj slučaj, objavio je juče splitski list Slobodna Dalmacija. Kako piše list, narednih dana na gospićkom području trebalo bi da bude obavljena ekshumacija tela ubijenih u toj akciji koju je u septembru 1993. godine izvela Hrvatska vojska. Intenzivnu obradu ovog slučaja, pojačanu u proleće ove godine, vodi zagrebačko Županijsko državno tužilaštvo, koje je pre izvesnog vremena zatražilo da se zbog sigurnosti svedoka - nekadašnjih pripadnika Hrvatske vojske, iz istrage isključi gospićki istražni centar, a da se istraga prebaci u nadležnost zagrebačkog centra, piše splitski list. Iako se, kako tvrdi Slobodna Dalmacija, gospićki istražni sudija složio sa zahtevom zagrebačkog Županijskog državnog tužilaštva, Vrhovni sud to nije prihvatio, uz objašnjenje kako ne postoji opravdani strah da bi sigurnost svedoka u Gospiću mogla biti ugrožena. U okviru samog završetka te obrade, u sledećih nekoliko dana očekuju se ekshumacije, dodaje list.”

“Srna”, 27.11.2002.

14 EKSHUMIRANIH TELA DO SADA U ŠAPCU

“BANJALUKA - Član Komisi-

sije za traženje nestalih lica Republike Srpske **GORAN KRČMAR** potvrdio je da je do sada na gradskom groblju u Šapcu iz pojedinačnih grobnica ekshumirano 14 tela, pronađenih tokom rata u reci Savi, a zatim sahranjenih na toj lokaciji. Krčmar je procenio da će u sredu biti ekshumirano deset tela iz kojih će biti uzeti uzorci za DNK analizu, nakon čega će sva tela biti odložena u hladnjače Međunarodne komisije za traženje nestalih lica do okončanja rezultata DNK analize. Prema protokolu, na gradskom groblju u Šapcu sahranjeno je 47 tela pronađenih u Savi, ali veliki problem prilikom ekshumiranja predstavlja činjenica da sva grobna mesta nemaju nadgrobne spomenike i da se među njima nalaze lica koja su pokopana kao socijalni slučajevi. Krčmar je najavio da će narednih dana ekshumacije iz pojedinačnih grobnica biti obavljene i u Bogatiću, Malom Zvoniku, Loznici, Crnoj Bari i Vladimircima.”

“Slobodna dalmacija”, 30.11.2002.

TRAŽIMO JOŠ 1.334 NESTALE OSOBE

“Nakon ekshumacija u Novom Sadu i Srijemskoj Mitrovici počelo se s iskapanjima posmrtnih ostataka u Šapcu i Loznici, a u četvrtak se počelo s probnim iskapanjima i u Pakracu i na Bučju, gdje se nalaze timovi Vladina Ureda za zatočene i nestale, na čelu s pukovnikom **IVANOM GRUJIĆEM**.

Iako sa svih strana stižu pohvale o radu vašeg ureda, članovi udruga obitelji nestalih i zatočenih nedavno su u Vukovaru izrazili nezadovoljstvo zbog načina istrage koja je, prema njima, pokazala loše rezultate.

Onaj tko još uvijek nije pronašao nekog člana svoje obitelji razumljivo je da nije zadovoljan

POGINULI I NESTALI

našom istragom, no ako se vidi da danas tražimo 1334 nestale osobe, a da je od početka agresije na Hrvatsku bilo 18 tisuća nestalih osoba, vidi se koliko mi doista radimo. Vlada je učinila sve da nam se osiguraju najbolji uvjeti i sve što je znatnost stvorila na tom području, mi to koristimo. Zbog toga imamo ovako dobru dinamiku traženja.

Sve se češće spominje 61 osoba koja nedostaje iz vukovarske bolnice, a koje su iz nje izvedene 19. studenog 1991. godine i za koje postoji sva dokumentacija?

Da bude sve jasno, moram reći da se u trenutku ulaska JNA u vukovarsku bolnicu u njoj nalazilo gotovo 400 ljudi, i to ranjenici i medicinsko osoblje. Od 261 osobe koja je prema više izvora i provjeri podataka bila imenom i prezimenom evidentirana, 200 je identificirano nakon ekshumacije Ovčare. Radi se o osobama koje su zadnji put viđene u bolnici, mi smo taj popis dostavili Haškom sudu i to je valjani dokaz na suđenju koje se očekuje nakon uhićenja vukovarske trojke. Nedostaje 61 osoba, što upućuje da se najvjerojatnije radi o jednom autobusu koji je odveden negdje drugdje ili pak negdje oko Ovčare postoji još jedna masovna grobnica.”

IDENTIFIKACIJE

Dana 22.11.2002. godine u Osijeku, uz pomoć DNK-a metode identifikovani su posmrtni ostaci **KOZLOVIĆ PERE** sina Petra, rođenog 30.10.1930. u Kusunjama kod Pakraca, koji je od pripadnika ZNG-a ubijen u toku januara mjeseca 1992. godine u Kusunjama.

Posmrtni ostaci ekshumirani su 2001. godine sa groblja u Kusunjama.

KNINSKO GROBLJE

IDENTIFIKACIJE

Na poziv Ureda Vlade RH za zatočene i nestale osobe, dana 06.12.2002. godine u Zagreb na identifikaciju trebaju da putuju slijedeće porodice preliminarno identifikovanih lica sa Novog kninskog groblja:

BUAČ DUŠAN sin Jovana, rođen 1934. godine u Zvjerincu kod Knina; **MANOJLOVIĆ RUŽICA** kći Jakova, rođena 1937. godine u Ivoševcima kod Knina; **CRNOGORAC ILINKA** kći Jovana, rođena 1928. godine u Polači kod Knina; **MANDIĆ LJEPOSAVA** kći Sime, rođena 1933. godine u Krnjeuvama kod Knina; **ŠTRBAC SLOBĐAN** sin Milana, rođen 1959. godine u Kninu; **DUKIĆ DUŠAN** sin Mirka, rođen 1937. godine u Varivodama kod Knina; **BERIĆ ŠPIRO** sin Mile, rođen 1940. godine u Varivodama kod Knina; **BERIĆ JOVAN** sin Vase, rođen 1920. godine u Varivodama kod Knina; **BERIĆ JOVAN** sin Jandrije, rođen 1939. godine u Varivodama kod Knina; **BERIĆ RADIVOJ** sin Jovana, rođen 1926. godine u Varivodama kod Knina; **BERIĆ MARIJA** zv. Mara žena Radivoja, kći Bože, rođena 1926. godine u Varivodama kod Knina; **BERIĆ MILKA** žena Jovana, kći Špire, rođena 1924. godine u Varivodama kod Knina; **BERIĆ MARKO** sin Goluba, rođen 1915. godine u Varivodama kod Knina; **POKRAJAC MIRKO** sin Jove, rođen 1911. godine u Varivodama kod Knina; **BORAK MILKA** kći Tode, rođena 1919. godine u Kistanjama kod

Knina; **BORAK MARIJA** kći Marka, rođena 1914. godine u Kistanjama kod Knina; **KOTARAŠ BORIS** sin Nikole, rođen 1959. godine u Kninu; **NJEGIĆ OMER** sin Boška, rođen 1964. godine u Šibeniku; **PAKLAR MILAN** sin Petra, rođen 1976. godine u Biočiću kod Drniša i **GRUBIĆ NEVENKA** kći Milana, rođena 1910. godine u Golubiću kod Knina.

SAHRANE

ORLOVAČA KOD BEOGRADA

Dana 19.11.2002. godine na pravoslavnom groblju Orlovača kod Beograda, sahranjeni su posmrtni ostaci **BERIĆ ĐURĐIJE** zv. **ĐUJA** kći Jovana, rođena 1916. godine u Uzdojlu kod Knina, koju je porodica identifikovala 26.09.2002. godine među leševima ekshumiranim sa Kninskog groblja.

GROBLJE VUKOVAR

BOROVO SELO KOD VUKOVARA

Dana 28.11.2002. godine na pravoslavnom groblju Borovo Selo kod Vukovara, sahranjeni su posmrtni ostaci **PETKOVIĆ MILOJICE** zv. **“MICE”** sina Milana, rođenog 01.09.1969. godine u Borovu Selu kod Vukovara, koji je nestao u Borovu selu 14.09.1991. godine, čiji su posmrtni ostaci ekshumirani sa Vukovarskog groblja, a identitet mu je utvrđen na Zavodu za sudsku medicinu i kriminalistiku Medicinskog fakulteta u Zagrebu putem DNK-a metode.

SUDSKI POSTUPCI

SUDSKI POSTUPCI PROTIV SRBA U REPUBLICI HRVATSKOJ

“Vjesnik”, 05.11.2002.

OSIJEK: SUĐENJE ZA GENOCID I RATNI ZLOČIN

“OSIJEK - Pred velikim vijećem osječkog Županijskog suda, u ponedjeljak je počelo suđenje u postupku protiv 10 mješтана Luča, optuženih za genocid i ratni zločin protiv civila od kojih je hrvatskom pravosuđu dostupan samo **DRAGAN MARJANOVIĆ**. Ostalih devet optuženika je tijekom mirne reintegracije prebjeglo u SRJ, pa im se sudi u odsutnosti. Prema optužnici, **MARKO ČANADIĆ, ČEDOMIR KOVAČIĆ, MILISAV STOJANOVIĆ, SAVO STOJANOVIĆ, MILIVOJ VUKOVIĆ, GORAN BOŽIĆ, PETAR PETROVIĆ, BRANKO PETROVIĆ, MIROSLAV LAZAREVIĆ I DRAGAN MARJANOVIĆ** u baranjskom su mjestu Luču nakon okupacije formirali štab tzv. teritorijalne obrane sela kojim je zapovijedao **SAVO STOJANOVIĆ**. Od kolovoza 1991. do svibnja 1995. godine, oni su stanovnike Luča svakodnevno psihički i fizički zlostavljali. Svim Hrvatima ograničavali su kretanje, prijetili im, otpuštali sa radnih mjesta, zastrašivali, pucali im po kućama i lišavali ih slobode. U tom je razdoblju ubijeno pet Hrvata, pretučeno i ranjeno ih je 16, demolirana je i zapaljena katolička crkva, a protjerano je oko 650 Hrvata. Dostupnog Marjanovića tereti se da je s još nekolicinom demolirao katoličku crkvu, te da je sudjelovao u prisilnom novačenju Hrvata u okupacijsku vojsku, kao i organiziranju prisilnih radova. Također, tereti ga se da je svom sumještaninu **Pavi Golčiću** oteo automobil i namještaj iz kuće, da je pucao po kućama Hrvata i protjerivao ih iz sela. Nakon čitanja optužnice Marjanović je istaknuo kako se ne smatra krivim za kazneno djelo koje mu se stavlja na teret.”

“Blic”, 07.11.2002.

PRITVOREN PRIPADNIK BIVŠE VOJSKE TZV. SAO KRAJINE

“ZADAR - Nakon što je u ponedjeljak uhićen na graničnom prijelazu Tovarnik, u srijedu je u pritvor zadarskog zatvora priveden **DUŠAN LAKIĆ** (43) iz Islama Latinskog. Naime, protiv Lakića i još četvorice pripadnika vojske tzv. SAO Krajine, **ZORANA ERCEGA** (37) iz Zemunika Gornjeg, **GORANA OPAČIĆA** (38) iz Biljana Gornjih, **ŽELJKA CVJETA-NOVIĆA** (38) iz Islama Latinskog i **SINIŠE MEDAKA** (51) iz Benkovačkog sela, koji su još uvijek nedostupni hrvatskim državnim tijelima, istražni sudac splitskog Vojnog suda 1995. godine zatražio je istragu zbog osnove sumnje da su 10. srpnja 1991. godine kao pripadnici paravojnih postrojbi pobunjenih Srba, oko 23 sata na Jadranskoj magistrali u Poličniku kod jezera Grkovac, u zasjedi sačekali patrolu u policijskom vozilu koja se kretala prema Zelenom hrastu kod Islama Latinskog. Sačekavši u zasjedi policijsko vozilo u kojem su bili policajci **Ivica Jurica, Mile Rončević, Šime Jurjević Škopinić i Ivica Vanjak**, otvorili su rafalnu paljbu iz automatskog oružja. U paljbi je poginuo policajac Ivica Jurica, a Mile Rončević i Šime Jurjević Škopinić zadobili su teške i po život opasne ozljede. Ivica Vanjak napad je preživio s lakšim tjelesnim ozljedama. Optužena petorica terete se da su počinili kaznena djela protiv života i tijela teškim ubojstvom i teškim ubojstvima u pokušaju. Kako osumnjičeni nisu bili dostupni hrvatskim organima gonjenja, zamjenik županijskog državnog odvjetnika **SLOBODAN DENONA** odlučio je prekinuti istragu krajem 1998. godine.

Na snazi je ostala samo tjeeralica koja je za njima raspisana. Nakon Lakićevog uhićenja doneseno je i novo rješenje o provedbi istrage. U četvrtak je Lakić trebao iznijeti svoju obranu pred **Vladimirom Micolčevićem**, istražnim sucem Županijskog suda u Zadru.”

“Slobodna dalmacija”, 13.11.2002.

PORUČNIK JNA IZ VELE LUKE PUŠTEN JE S BILICA UZ JAMČEVINU OD 5000 EURA!

“SPLIT - Bivši poručnik bojnog broda JNA **TONČI FRLAN** (47), koji se teretio za protupravno lišavanje slobode četvorice građana hrvatske nacionalnosti 1991. godine, pušten je iz pritvora uz jamčevinu od pet tisuća eura. Frlan je uhićen po tjeeralici hrvatskoga MUP-a na graničnom prijelazu Debeli brijeg, kada je iz Crne Gore prelazio u Hrvatsku u kojoj ne živi više od deset godina, te je odmah pripručen u Okružni zatvor Bilice u kojemu se zadržao nepunih tjedan dana. Frlan je rodom iz Vele Luke, a protiv njega je podignuta optužnica 1992. godine, u kojoj ga se zajedno sa još 27-oricom bivših pripadnika JNA tereti da su pod zapovjedištvom **LJUBIŠE BEARE i NIKOLE ZDRAVKOVIĆA**, a uz upotrebu lisičina i noseći vatreno oružje vršili uhićenja ispred Banovine prilikom prosvjeda građana Splita protiv blokade Kijeva od strane JNA. Frlanov odvjetnik **Srd Jakšić** uputio je prigovor na određivanje pritvora, ali je vijeće Županijskog suda taj prigovor odbacilo kao neosnovan da bi se par dana nakon toga vijeće odlučilo na Frlanovo puštanje iz pritvora uz jamčevinu od pet tisuća eura. Jakšić je uputio i prigovor na optužnicu smatrajući

SUDSKI POSTUPCI PROTIV SRBA U REPUBLICI HRVATSKOJ

je neosnovanom, a o tom prigovoru će se tek odlučivati. Ovaj spis suda **Nevenu Cambiju**, a Frlan je podastrojamaštva da će se redovito odazivati sudskim pozivima te cijelo vrijeme biti dostupan hrvatskom pravosuđu. Pretpostavka je da će se Frlanov slučaj razdvojiti od slučaja ostale 27-orice bivših oficira JNA kojima se u nezavršenom sudskom postupku sudilo u odsutnosti jer su bili nedostupni. Naravno ako do suđenja protiv Frlana uopće i dođe. Po neprovjerenim informacijama doznajemo da su dvojica iz te grupe oficira JNA već nepravomoćno oslobođena ikakve odgovornosti u presudi Općinskog suda prije dva mjeseca."

"Slobodna dalmacija", 13.11.2002.

SVJEDOCI IZJAVILI DA IH DUŠAN NOVAKOVIĆ NIJE MUČIO

"ŠIBENIK - Pred županijskim sudom u Šibeniku, u nastavku suđenja **DUŠANU NOVAKOVIĆU** (61) iz Splita, optuženom za ratni zločin protiv ratnih zarobljenika, u utorak su saslušana tri svjedoka koja su u to doba 1991. godine bili psihički i fizički zlostavljani u kninskom zatvoru. U prvom dijelu rasprave tri su svjedoka, **Tomislav Grubišić, Ivica Matić i Ante Cvitković**, pred vijećem sudaca kojim predsjedava sudac **DALIBOR DUKIĆ**, opisali osobu koja ih je zlostavljala u kninskom zatvoru. Pri tome su gotovo identično kazali da se radi o osobi koja je tada mogla imati između 45 i 50 godina, izrazito snažnoj i visokoj oko 190 centimetara, smeđe kose. Naravno, u to vrijeme okrivljenik nije bio u sudnici. Potom je sudac Dukić, odredio istražnu radnju prepoznavanja okrivljenika između više osoba. U drugom dijelu rasprave, kada je iz pritvo-

ra na optuženičku klupu doveden i **Dušan Novaković**, svjedoci su izjavili da to nije osoba koja ih je zlostavljala u kninskom zatvoru...

Na poslijetku, vijeće je donijelo rješenje da se suđenje nastavlja 5. prosinca kada će se saslušati novi svjedoci, kao i supruga optuženog od koje se očekuje da potvrdi alibi svog supruga za utuženo vrijeme. Suđenje su pratile i dvije djelatnice međunarodne organizacije OSCE-a. Sudac Dalibor Dukić nije dopustio fotografiranje optuženog iz taktičkih razloga zato što će novi svjedoci također biti pozvani na prepoznavanje i zato nije poželjno da prije toga vide sliku u novinama."

"Vjesnik", 14.11.2002.

ZBOG RATNOG ZLOČINA PRIVEDEN JEDAN, A TRAŽE SE TROJICA

"OSIJEK - Zbog osnovane sumnje da su 1991. i 1992. godine na području Baranje počinili ratni zločin nad civilnim stanovništvom priveden je Z.J. (48) iz baranjskog mjesta Kneževa dok je tjeratica raspisana za njegovim sumještanima I.S. (38), S.O. (40) i I.P. (53) koji su trenutačno nedostupni hrvatskim pravosudnim organima. Riječ je o muškarcima srpske nacionalnosti koje je sumnjiči da su u kolovožu 1991. godine formirali 'štab teritorijalne obrane' kojim je zapovijedao I.S., dok su preostala trojica bili njegovi podređeni. Također ih se sumnjiči i da su sudjevali u nezakonitim uhićenjima, privođenjima, fizičkim i psihičkim maltretiranjima i mučenjima civila hrvatske i mađarske nacionalnosti te da su zapovijedali prisilnim radovima na koje su odvodili nesrpske civile. Istražni sudac odredio je privedenom Z.J. zadržavanje u pritvoru sljedećih 48 sati."

PUŠTENI IZ HRVATSKIH ZATVORA

LEPOGLAVA

Dana 04.11.2002. godine nakon izdržane kazne zatvora pušten je iz KZ Lepoglava **PAŠIĆ GORAN** sin Luke, rođen 11.02.1971. godine u Pakracu, koji je zarobljen za vrijeme akcije "Bljesak".

Osuđen je pred Županijskim sudovima u Požegi na tri godine i u Sisku na pet godina, jedinstvenom kaznom od sedam godina i šest zatvora mjeseci zbog krivičnog djela ratnog zločina protiv civilnog stanovništva.

Dana 29.11.2002. godine nakon izdržane kazne zatvora pušten je iz KZ Lepoglava **BOSANAC MIRKO** sin Milana, rođen 11.11.1971. godine u Rijeci, a živio u Kraguju kod Pakraca koji je zarobljen za vrijeme akcije "Bljesak".

Osuđen je pred Županijskim sudom u Požegi na osam godina zatvora zbog krivičnog djela ratnog zločina protiv civilnog stanovništva. Ranije je otpušten sa izdržavanja kazne primjenom instituta uslovnog otpusta.

ŠIBENIK

Dana 15.11.2002. godine iz Istražnog zatvora Županijskog suda u Šibeniku, nakon provedene istrage pušteni su na slobodu: **DRPA NEVEN** sin Petra, rođen 29.09.1961. godine u Kninu i **ČEKO ŽELJKO** sin Nikice, rođen 19.02.1965. godine u Kninu, oba uhapšena 17.10.2002. godine pod sumnjom da su počinili krivično djelo ubistva pripadnika hrvatske nacionalnosti 1991. godine u Kninu.

GOSPIĆ

Dana 20.11.2002. godine iz Istražnog zatvora Županijskog suda u Gospiću, nakon provedene istrage pušten je na slobodu **BAJIĆ SVETO** sin Dušana, rođen 1975. godine u Donjem Lapcu, koji je uhapšen 23.10.2002. godine pod sumnjom da je počinio krivično djelo ratnog zločina protiv ratnih zarobljenika.

VERITAS

SUDSKI POSTUPCI

SUDSKI POSTUPCI PROTIV SRBA U REPUBLICI HRVATSKOJ

INTERPOLOVE POTJERNICE ZA KRAJISKIM SRBIMA

“Svedok”, 26.11.2002.

SLUČAJ ARAMBAŠIĆ

“... Saslušanje pred imigracionim sudom, bilo je zakazano za 21. novembar. U pretresu je trebalo da učestvuju i svedoci iz Beograda, putem linka. Evo što o tome kaže, za ‘Svedok’ Arambašićev branilac iz Dakote:

Nekoliko veoma odvažnih Arambašićevi sugrađana iz sela Otišić, koji su danas izbeglice u Srbiji i Americi, pristali su da svedoče i izlože istinu. Moje pozive prihvatili su i drugi da, kao veštaci, svedoče o političkom, pravnom i vojnom stanju u Hrvatskoj, koja je isprovocirala vojne akcije na Peručkom jezeru u septembru 1991. godine. Na imigracionom sudu mi smo putem linka bili spremni da iznesemo dokaze da **MITAR ARAMBAŠIĆ** nije učestvovao u izvršenju dela koja mu se pripisuju. Bila je noć i kad se delo dogodilo udaljen 300-400 metara. Smešno je i govoriti o delima, jer se presuda da je učestvovao u ubistvu dva ratna zarobljenika svodi na svedočenje Srbina, zarobljenog i mučenog, što i sama presuda kaže, a koji je ‘saznao’ od druge osobe i jer se ‘pričalo po selu’ ko je sve učestvovao.

Pretres je obustavljen. Imigracioni tužilac ga je stavio u stanje mirovanja, jer je federalni tužilac podneo zahtev za ekstradiciju, po hrvatskoj optužnici.

Ova svedočenja su samo odložena, jer ako savezni sud izrekne ekstradiciju, ja ću zatražiti politički azil za Arambašića, pa će proces da se ponovo prebaci u imigracioni sud, da se utvrdi da li Hrvatska može da nepristrasno sudi Srbima, što je preduslov za dobijanje azila na osnovu međunarodnog zakona o mučenju koje je i SAD potpisala.

Prva rasprava, o privremenom pustanju Arambašića da se

brani sa slobode zakazana je za 5. decembar...

Zakoni o terorizmu ne primenjuju se na Arambašića, jer on to nije. Naprotiv, on se 11. septembra 2001. godine, kao izbeglica koji je samo godinu dana proveo u Americi i koji nije ni naslućivao što će mu se desiti godinu dana kasnije, prijavio u svom gradu Sijuks Folsu kao dobrovoljni davalac krvi za žrtve terorističkog napada u Njujorku i o tome dobio potvrdu. Ovo su činjenice koje sud uzima u razmatranje prilikom zahteva za puštanje da se brani sa slobode...

Ja pozivam sve ljude koji su bili mučeni u hrvatskim zatvorima, a kojima je bilo suđeno za ratne zločine da se jave kako bi stupio u kontakt s njima. Posebno me interesuju ljudi koji su bili u zatvorima u ‘Solinskoj’ ili ‘Bilice’ u Splitu, a koji znaju optužene kojima je suđeno u Peručkoj grupi.

Ovo je samo početak postupka koji može da potraje nekoliko godina, a može i da se završi za nekoliko meseci, ako sud u prvom stepenu dobije zahtev za ekstradiciju, što bi onda žalbeni sud i potvrdio. Ja sam objektivno optimista, jer sud u Splitu nije poštovao čitav niz međunarodnih i domaćih zakona...

Federalni tužilac je podneo zahtev za ekstradiciju po međunarodnom sporazumu Kraljevine Srbije i SAD od 1902. godine. Međutim, u tom sporazumu nema dela za ratne zločine, jer su ti međunarodni zakoni doneti kasnije i to: Haška konvencija 1904, Ženevska 1949, Zakon o kriminalu protiv čovečanstva je presedantno pravo Suda u Njurnbergu 1945/46. Isto tako hrvatski krivični zakonik, po kome je ‘suđeno’ Arambašiću, donet je kasnije nego što su dela koja se njime propisiju počinjena.”

“Politika”, 27.11.2002.

VLADA ODOBRILO SREDSTVA ZA ODBRANU PILOTA VJ EMIRA ŠIŠIĆA

“Na predlog Saveznog ministarstva inostranih poslova Savezna vlada je odobrila sredstva u iznosu od 260.000 evra za angažovanje advokata za odbranu pilota VJ majora **EMIRA ŠIŠIĆA**. Za slučaj Šišić angažovana je i advokatska kancelarija Masteloni iz Rima. Major Emi Šišić je pilotirajući avionom MIG 21, 7. januara 1992. godine, u rejonu Varaždina, srušio helikopter misije OEBS-a tipa AB206L, kada su poginula četiri Italijana i jedan Francuz. Šišića je Županijski sud u Varaždinu u odsustvu osudio na 20 godina zatvora, a na osnovu te presude za njim je izdata međunarodna poternica, pa je 9. maja prošle godine uhapšen na jugoslovensko-mađarskoj granici. Mađarske vlasti su izručile Šišića Italiji pošto je godinu dana proveo u zatvoru u Budimpešti.”

NOVO HAPŠENJE

Dana 06.11.2002. godine u Londonu od strane Skotland Yarda uhapšen je na osnovu raspisane Interpolove potjernice **TRAVICA DAMIR** sin Dragoljuba, rođen 26.08.1957. godine u Zadru, opština Zadar, živio u mjestu Ervenik kod Knina.

Njega je Županijski sud u Šibeniku 1993. godine osudio u odsutnosti na kaznu zatvora u trajanju od 15 godina zbog krivičnog djela ratnog zločina protiv civilnog stanovništva iz člana 120 stav 1. OKZ RH.

Travica Damir uhapšen je prilikom podnošenja zahtjeva za regulisanje statusa trajno nastanjenog stranca, a privremeni boravak u Velikoj Britaniji ima od 1995. godine.

VERITAS

SUDSKI POSTUPCI PROTIV HRVATA U REPUBLICI HRVATSKOJ

“Vjesnik”, 20.11.2002.

BANDO: OREŠKOVIĆ I NORAC BILI SU POVEZANI S UBOJSTVIMA

“RIJEKA - ‘MIRKU NORCU naređivao je TIHOMIR OREŠKOVIĆ, a obojica su bila povezana ubojstvima pa nisu mogla jedan protiv drugoga. Dobivao sam zapovijedi od Oreškovića, a iz HV-a sam otpušten jer sam odbio ubijati ljude’, rekao je svjedok **ZDENKO BANDO** sutkinji **IKI ŠARIĆ** prije dvadesetak dana u Njemačkoj, čiji je iskaz u ponedjeljka pročitao pred sudskim vijećem Županijskog suda u Rijeci. ‘Kad sam počeo istraživati ubojstva gospićkih civila, Vojna policija me htjela likvidirati, pretpostavljam, po Oreškovićevu naređenju. Poslije rata, kad sam javno govorio o tim nedjelima, Norac mi je jednom u prolazu iz auta doviknuo da će me ubiti’, izjavio je Bando koji je 1991. bio vojni policajac, a zatim zapovjednik VP u Gospiću. Dodao je da je od nadređenih dobivao popise gospićkih civila koje treba privesti i za koje je kasnije čuo da su ubijeni. ‘Takozvani ispit hrvatstva naređivao je Orešković, a ‘kandidat’ je morao ubiti Srbina kojeg bi mu doveli’, ustvrdio je. Orešković tvrdi da je Bandov iskaz napravljen u hrvatskom obavještajnom podzemlju u suradnji sa stranim obavještajnim službama. Norac je pak rekao da je Bando za svjedočenje pripreman od pojedinih političkih struktura i nevladinih organizacija. Za drugog ‘njemačkog’ svjedoka **ZDENKA ROPCA**, koji je izjavio da su on i pokojni **MILAN LEVAR** radili na prisluškivanju, Orešković je rekao da je profesionalni obavještajac koji je najprije radio za JNA, a zatim za Manolića i neke druge službe. Treći svjedok koji je dao iskaz u Njemačkoj bivši je policijski inspektor **TOMISLAV OREŠKOVIĆ**, kojega je njegov prezimenjak Tihomir ‘etiketirao’ ‘alkoholičarem i profesionalnim svjedokom’. Od 17 svjedoka u ‘slučaju Gospić’ ispitanih u Beogradu izdvaja se iskaz **MILICE SMILJANIĆ**, koja se sjeća da je prilikom odvođenja civila prepoznala **Ivicu Rožića** i tadašnjeg gospićkog grobara **MARTINA MARKOVIĆA IFANA** iako je bio maskiran. Svjedokinja **MARICA BARAČ** rekla je da joj je u gospićkom skloništu, prilikom upada HV-a, Norac rekao da tu oстане sa svojim djetetom, dok je većina drugih civila srpske nacionalnosti odvedena.”

“Vjesnik”, 20.11.2002.

NEMA DOKAZA O NUŽNOJ OBRANI

“KARLOVAC - Županijsko državno odvjetništvo uložilo je žalbu na oslobađajuću presudu Županijskog suda u Karlovcu **MIHAJLU HRASTOVU**, kojeg se teretilo za ratni zločin. U žalbi zamjenik državnog odvjetnika **Grga Perišin** navodi da je presuda rezultat pogrešno utvrđenog činjeničnog stanja i nema dokaza koji bi ukazivali da je Hrastov postupio u nužnoj obrani. U obrazloženju svoje žalbe Županijsko državno odvjetništvo posebno apostrofira svjedočenje jednog od krunskih svjedoka **GORANA ČERKEZA** čiji se iskaz na sudu u nekoliko detalja razlikuje od onoga kojeg je dao pred istražnim organima. Zamjenik državnog odvjetnika, naime, upozorava na niz detalja koje je Čerkez na sudu rekao o događaju na Koranskom mostu 21. rujna 1991. godine kada je ubijeno 13 pripadnika srpskih rezervista. On je u svom svjedočenju na sudu bitno promijenio iskaz, a razlike opravdavao teškim psihičkim stanjem u kojem se nalazio.”

“Večernji list”, 22.11.2002.

TUĐMANU SMO PISALI O NALOŽIMA ZA UBOJSTVA

“ŠIBENIK - U Županijskom sudu u Šibeniku jučer je počelo suđenje **TVRTKU PAŠALIĆU** (46),

jednom od bivših zapovjednika 72. bojne Vojne policije i bivšem pukovniku SIS-a. Prema optužnici, 1992. godine vojne policajce **MILORADA PAIĆA** i **MARIJA BARIŠIĆA** poticao je na ubojstvo tadašnjeg načelnika PU šibenskno-kninske **NIKOLE VUKOŠIĆA**, njegova zamjenika **IVE FUŠTINA**, te neke od viđenijih Šibenčana srpske nacionalnosti. Ne osjećam se krivim. Optužnica je tendenciozna, izmišljena i montirana - izjasnio se Tvrtko Pašalić nakon čitanja optužnice, tvrdeći da će na suđenju to i dokazati. Jučer su svjedočili Nikola Vukošić i Ivo Fuštin, koji su navodno trebali biti ubijeni. Potvrdili su kako su Mario Barišić i Milorad Paić došli k njima u sjedište PU i kazali da su od Tvrtka Pašalića dobili nalog da njih obojicu, kao i neke viđenije Srbe, smaknu, kako bi se ta ubojstva prikazala kao odmazda srpskih pobunjenika nad onima koji su ostali lojalni RH. Ja sam odmah prešao preko toga i nisam se previše opterećivao, jer to nisam uzimao ozbiljno. Da sam prijetnju shvatio ozbiljno, izvijestio bih svoje nadređene u MUP-u. Ovaj je spor rezultat djelovanja sa strane, kako bi se unutar snaga RH unio razdor. To je bilo vrijeme kad je Šibenik bio izložen snažnom djelovanju KOS-a, koji je preko svojih obavještajaca želio razbiti organiziranu obranu Šibenika - rekao je Nikola Vukošić. - Kad su došli i kazali kako a imaju nalog da nas ubiju, kazao sam kako im preostaje jedino da nalog izvrše ili da odbiju njegovo izvršenje. Potom sam s njima otišao Vukošiću - rekao je Fuštin, koji slučaj također nije shvatio ozbiljno. Jučer su svjedočili i **DR. BORIS ZMIJANOVIĆ**, nekadašnji djelatnik IPD službe 113. brigade, **ANTE DŽELALIJA**, gradonačelnik Drniša i tadašnji saborski zastupnik, **PAŠKO BUBALO**, bivši župan, te dožupan **JOSIP ODAK**, koji su 1993. Predsjedniku RH uputili pismo, u kojem se između ostalog spomi-

SUDSKI POSTUPCI PROTIV HRVATA U REPUBLICI HRVATSKOJ

nje i poticanje na ubojstvo Vukošića. Potvrdili su da su predsjedniku Tuđmanu uputili takvo pismo, ali nisu mogli odgovoriti tko je u njemu iznesene podatke prikupio i sastavio ga. Paško Buba-lo, pak, kazao je kako misli da su autori pisma dr. Boris Zmijanović i Josip Gović iz SIS-a. U pismu se osim ovog slučaja spominje mučenje zatvorenika u zatvoru Kuline, lažno granatiranje Šibenika, ubojstva ratnih zarobljenika na Miljevcima, te razne sabotaže unutar vojnih i obavještajnih struktura. U nastavku suđenja svjedočit će nekadašnji pripadnici 72. bojne Vojne policije **MARIO BARIŠIĆ, MILORAD PAIĆ i DARKO MILKOVIĆ**, te načelnik SZUP-a **SMILJAN RELJIĆ**.

“Vjesnik”, 23.11.2002.

OSLOBAĐAJUĆA PRESUDA ZA OSMORICU BIVŠIH VOJNIH POLICAJACA

“SPLIT - Zbog nedostatka dokaza, bivši vojni policajci **TOMISLAV DUIĆ, TONČI VRKIĆ, MILJENKO BAJIĆ, JOSIP BIKIĆ, DAVOR BANIĆ, EMILIO BUNGUR i ANĐELKO BOTIĆ** nepravomoćnom sudskom odlukom u petak su oslobođeni optužbe da su od ožujka do rujna 1992. u vojno-istražnom centru Lora počinili ratni zločin nad civilima i usmrtili **Nenada Kneževića i Gojka Bulovića**. Vijeće Županijskog suda u Splitu, kojim je predsjedao sudac **SLAVKO LOZINA**, tu odluku donijelo je jednoglasno. Zastupnik optužbe **MICHELLE SQUICCIMARRO** najavio je žalbu o kojoj će odlučivati Vrhovni sud. **VRKIĆ, BANIĆ, BUNGUR, GUDIĆ i BOTIĆ** pušteni su iz pritvora u kojem su od rujna prošle godine, a za Duićem, Bajićem i Bikićem, koji su bili u bijegu, ukinute su tjeralice. ‘Nedvojbeno je da je u Lori bilo mučenja i da su dvije osobe smrtno stradale, ali nakon opsežnog postupka i izvedenih dokaza navodi iz optužnice nisu dokazani’, rekao je sudac Lozina obrazla-

žući odluku. Istaknuo je da u inkriminirano vrijeme Split nije bio ratno područje niti je bio okupiran, a svi zarobljenici - oštećenici bili su hrvatski državljani. ‘Budući da se ratni zločin ne može počiniti prema vlastitom narodu, a još uz to nema nikakvih dokaza da su djela iz optužnice počinili ovi okrivljenici, nema ni elemenata kaznenog djela ratnog zločina’, objasnio je Lozina. Sudac je rekao i kako se u javnosti stvorila slika da je vojno-istražni centar Lora bio privatni koncentracijski logor gdje su se ciljano i organizirano mučili Srbi, što, tvrdi, nije točno budući da je zatvor samo manji dio kompleksa Lore sa samo deset ćelija. ‘Tu su samo dovođeni i nakratko zadržavani ratni zarobljenici, a kad ne bi bilo mjesta u civilnom zatvoru na Bilicama, dovođeni su i civili’, tvrdi. Govoreći o dokazima na koje se u postupku pozivalo tužiteljstvo, Lozina je rekao da trojica od četvorice krunskih svjedoka - Milorad Paić, Mario Barišić, Zlatko Sulejmanović i Marko Ivčević - vode spor protiv Hrvatske vojske zbog neriješenog statusa. Ako se njihovi iskazi i uzmu kao vjerodostojni, sudsko vijeće smatra da ni jedan od njih nije izravno teretio ni jednog od okrivljenika. Ni oštećenici saslušani kao svjedoci nisu spomenuli ni jedno ime okrivljenika niti su ih prepoznali kao svoje mučitelje. Osvrnuvši se na odustajanje od pozivanja 14 svjedoka iz SRJ, što je tužiteljstvo zamjerilo sudskom vijeću, Lozina je istaknuo da su oni bili pozivani diplomatskim putem i na vrijeme. ‘Najprije im je bio kratak rok, zatim su odustali od dolaska zbog sigurnosnih razloga, a na kraju im je smetao predsjednik Vijeća, što je međunarodni incident. Prošla su vremena kad se iz Beograda određivalo tko će biti sudac na Županijskom sudu u Splitu’, poručio je Lozina i ustvrdio kako nije bilo zakonskih uvjeta da se iskazi tih svjedoka dani Općinskom sudu u Beogra-

du, pročitaju, ali ni da se izdvoje iz spisa. Vijeće smatra i da bi pozivanje 16 svjedoka iz BiH samo bilo opstruiranje postupka, jer su njihovi iskazi nebitni.”

“Slobodna dalmacija”, 26.11.2002.

MIJESILI KRUH OD “KRIVOGA” TIJESTA

“KNIN — Zbog kaznenog djela nasilničkog ponašanja i prijetnje ubojstvom, u subotu navečer su privedena u istražni centar Županijskog suda u Šibeniku dva mladića u dobi od 29 i 24 godine, stariji je iz Vrpolja, a mlađi iz Knina. U policiji kažu da su uhićeni mladići u pijanom stanju, u subotu oko četiri sata ispred pekarnice ‘Gega’ u Kninu, s još jednim 24-godišnjim kolegom iz Knina, kroz ostakljena vrata pekarnice vrijeđali zaposlenika **Čedomira K.** te istodobno tražili da im otvori vrata, na što se pekar oglušio. Tada su nogama razbili staklo ulaznih vrata, a sa stražnje strane pekarnice treći kompanjon je razbio prozorsko staklo kroz koji su sva trojica ušli u pekarnicu. U njoj su se zatekle i dvije zaposlenice, kojima je trojka prijetila ubojstvom. Potom su počeli udarati **Čedomira K.** i drugog zaposlenika **Đorđa K.** Tijekom kriminalističke obrade nad nasilnicima je primijenjen alkotest i utvrđeno da je najstariji imao 0,76, a 24-godišnji mladić iz Vrpolja 1,29 promila alkohola u krvi. Ozlijeđenim pekarima je pružena liječnička pomoć u kninskoj bolnici gdje je konstatirano da su zadobili lakše tjelesne ozljede. U policijskom izvješću stoji da će protiv trećeg mladića iz Knina, zbog kaznenog djela prijetnje, biti podnesena kaznena prijava u redovitom postupku. Premda policija nije naglasila pravi uzrok tog pohoda, može se pretpostaviti da je riječ o nacionalnoj netrpeljivosti.”

PRED HAŠKIM TRIBUNALOM

“Slobodna dalmacija”, 07.11.2002.

NORČEV ZAMJENIK PRED HAŠKIM ISTRAŽITELJIMA

“ZAGREB - Nakon dvodnevnog ispitivanja od strane haških istražitelja, u srijedu je izjavu vezanu uz događanja za vrijeme operacije Medački džep potpisao nekadašnji zapovjednik 9. gardijske brigade HV-a brigadir **ZVONKO BRAJKOVIĆ**. Pretpostavlja se da je haško tužiteljstvo saslušalo Brajkovića u zagrebačkom sjedištu UN-a kao kontrolnog svjedoka, jer je za vrijeme operacije Medački džep bio zamjenik tadašnjeg zapovjednika 9. gardijske brigade **MIRKA NORČA**. Kako je glavna haška tužiteljica **Carla del Ponte** u nekoliko navrata naglasila da je zanimaju optužbe protiv najviših časnika HV-a, Brajkovićevo svjedočenje može se smatrati dodatnim pritiskom na hrvatsko pravosuđe ne bi li ubrzalo istragu o počiniteljima zločina u Medačkom džepu i prebacivanju leševa iz Paulin dvora u Gospić. Svoj iskaz, također vezan uz operaciju Medački džep i slučaj Paulin dvor, haškim bi istražiteljima u četvrtak i petak trebao dati i poručnik **KREŠIMIR TOMLJENović**.”

“Glas javnosti”, 12.11.2002.

MRKŠIĆ ODBIO KRIVICU

“HAG - General bivše JNA **MILE MRKŠIĆ** izjavio je juče na Drugoj statusnoj konferenciji u Haškom tribunalu da se ne oseća krivim ni po jednoj od pet tačaka optužnice koje ga terete za progon, mučenje i istrebljivanje hrvatskih civila. Mrkšić je optužen za ratne zločine počinjene u Vukovaru u jesen 1991. godine, ali mu je suđenje, novom optužnicom razdvojeno od postupka protiv bivših oficira JNA **VESELINA ŠLJIVANČANINA** i **MIROSLAVA RADIĆA**.”

“Beta”, 18.11.2002.

NASTAVLJENO SUĐENJE MILOŠEVIĆU, SVEDOČI C-061

“HAG - Suđenje Slobodanu Miloševiću u Haškom tribunalu nastavljeno je danas iskazom zaštićenog svedoka optužbe C-061...”

Današnjem iskazu zaštićenog svedoka C-061 u sudnici Haškog tribunala prisustvuje branilac svedoka C-036 **MIHAEL PETER MILER**. Prema prethodnom podnesku Tužilaštva, C-036 je trebalo da svedoči o procesu formiranja SDS, Srpske autonomne oblasti Krajina i Republike Srpska Krajina u Hrvatskoj, od 1990. do početka 1992. godine, i povezanosti Miloševića i njegovih vlasti s tim. U istom dokumentu, C-036 se naziva ‘insajderom’ koji će, između ostalog, potvrditi da su ‘politički lideri’ Srba u Hrvatskoj ‘koordinisali svoju strategiju direktno sa optuženim ili njegovim agentima’ i da je na taj način za premijera SAO Krajine u maju 1991. izabran **MILAN BABIĆ**, a nešto kasnije za ministra unutrašnjih poslova **MILAN MARTIĆ**. Optužnica za Hrvatsku Miloševića tereti za ‘nasilno uklanjanje većine Hrvata i drugog nesrpskog stanovništva sa približno jedne trećine teritorije Republike Hrvatske, za koju je planirao da, počinjavanjem zločina, postane deo nove države pod srpskom dominacijom’.”

“Politika”, 20.11.2002.

SUDI SE POJEDINCIMA A NE NARODIMA

“Veoma je važno objasniti svima da su pred Haškim tribunalom optuženi pojedinci, a ne narodi, i da se sudi za konkretne zločine, izjavio je generalni sekretar Ujedinjenih nacija **Kofi ANAN** prilikom današnje posete beogradskoj kancelariji Tribuna-

la. U razgovoru sa zaposlenima u kancelariji, Anan je, kako je Tanjugu izjavio koordinator Tribunala za informisanje javnosti u SRJ **MATIJAŠ HELMAN**, izrazio punu podršku radu Tribunala. Anan je naglasio značaj globalne borbe protiv nekažnjivosti i rekao da sudovi za bivšu Jugoslaviju i Ruandu predstavljaju izuzetno važan korak u toj borbi, koja je nedavno rezultirala i osnivanjem Stalnog međunarodnog krivičnog suda.”

“Glas javnosti”, 22.11.2002.

HRVATSKI ADMIRAL PREKIN- UO ISPITIVANJE HAŠKIH ISTRAŽITELJA

“ZAGREB - Penzionisani admiral HV **DAVOR DOMAZET Lošo** prekinuo je juče ispitivanje istražitelja Haškog suda u Zagrebu, rekavši da još nije čuo nijednu činjenicu po kojoj ga terete za ratne zločine. On je, na vanrednoj konferenciji za novinare, neposredno po izlasku iz Kancelarije Tribunala u Zagrebu, izjavio da Haškom sudu, ipak, ostaje na raspolaganju ako tužitelji iznesu konkretne argumente. ‘Dva i po dana nismo čuli ama baš ni jednu činjenicu koja bi me teretila. To je najgore kršenje osnovnih ljudskih prava, jer sam osumnjičen, a da ne znam zašto’, rekao je penzionisani admiral. Haški istražitelji su zainteresovani za Domazetovu ulogu u operacijama ‘Medački džep’, ‘Bljesak’ i ‘Oluja’. Na razgovor je pozvan kao osumnjičeni u ulozi načelnika Obaveštajne službe Oružanih snaga Hrvatske u vremenu od 1991. do 1997. Domazet je rekao da će se odazvati ako protiv njega bude podignuta optužnica. ‘Spreman sam da podnesem sve konsekvence i, ako treba, sešću u avion za Hag, ali ovo nisam mogao da dopustim’, rekao je Domazet.”

“Beta”, 23.11.2002.

HAŠKI ISTRAŽITELJI POČELI ISPITIVANJE KRMPOTIČA

“ZAGREB - U zagrebačkoj Kancelariji Haškog tribunala danas je počelo saslušanje komandanta izviđačkog voda Devete gardijske brigade Hrvatske vojske **JOSIPA KRMPOTIČA**, potvrdio je šef Vladinog Biroa za saradnju s Tribunalom **ORSAT MILJANIĆ**. Krmpotičev advokat **VELIMIR DOŠEN** izjavio je za agenciju Hina da je njegov klijent pozvan pred haške istražitelje ‘u svojstvu osumnjičenog, ali da se još ne zna za šta ga terete’. ‘Pretpostavljamo da se radi o Medačkom džepu’, objasnio je Došen i dodao da je njegov klijent bio teško ranjen 1994. godine nakon čega više nije bio u sastavu oružanih snaga. Došen je izrazio zadovoljstvo tokom dosadašnjih razgovora, objašnjavajući da su Krmpotiću prvo postavljana uopštena pitanja, a da je nakon toga počeo i razgovor o vojnoj akciji u Medačkom džepu. U haškoj optužnici protiv generala **JANKA BOBETKA** navodi se da je u akciji Medački džep, koju je u septembru 1993. godine izvela Hrvatska vojska, u selima Divo-selo, Čitluk i Počitelj ubijeno najmanje 100 Srba, uključujući i 29 civila, kao i da su sela nakon završetka akcije gotovo potpuno uništena i spaljena.”

“Tanjug”, 29.11.2002.

MITAR VASILJEVIĆ OSUĐEN NA 20 GODINA ZATVORA

“HAG - Srbin iz Bosne i Hercegovine (BiH) **MITAR VASILJEVIĆ** osuđen je danas u Haškom sudu na 20 godina zatvora zbog ubistva pet muslimana tokom rata u bivšoj jugoslovenskoj republici od 1992. do 1995. godine. Sudije Međunarodnog krivičnog suda za ratne zločine na prostoru bivše Jugoslavije proglasili su Vasiljevića (49), koji je nekada radio kao

konobar u hotelu, krivim za dve tačke optužnice - progone i ubistva, ali su ga oslobodile ostalih osam tačaka optužnice, prenosi Rojters.”

“Tanjug”, 29.11.2002.

DVOJICA BOSANSKIH SRBA PREBAČENI IZ HAGA U ZATVOR U NORVEŠKU

“HAG - Bosanski Srbi **RADO-MIR KOVAČ** i **ZORAN VUKOVIĆ**, koje je Haški tribunal osudio na višegodišnje kazne za zločine počinjene tokom rata u BiH, prebačeni su danas u jedan norveški zatvor da bi tamo izdržavali kaznu, saopštio je Međunarodni tribunal za ratne zločine počinjene na tlu bivše Jugoslavije u Hagu. Kovač je osuđen na 20, a Vuković na 12 godina zatvora zbog umešanosti u napad na civilno stanovništvo u Foči 1992. i 1993. godine, kada su sprovodili kampanju silovanja, prenosi AFP saopštenje Haškog tribunala.”

“Tanjug”, 30.11.2002.

KORADE I MARKAČ NA REDU ZA SASLUŠANJE

“ZAGREB - Haški istražitelji počće 10. decembra u Zagrebu saslušanje hrvatskog policijskog generala **MLADENA MARKAČA** o njegovoj ulozi u ratnim operacijama ‘Medački džep’, ‘Maslenica’, ‘Bljesku’ i ‘Oluji’, potvrdio je njegov advokat **MIROSLAV ŠEPA-ROVIĆ**.

Pošto je u tim operacijama komandovao specijalnim policijskim jedinicama, Hag će utvrđivati i njegovu komandnu odgovornost. Istovremeno je i **ŽELJKO OLUJIĆ**, advokat generala **IVANA KORADEA**, takođe potvrdio da će njegov branjenik biti saslušan o ratnim zločinima počinjenim u operaciji ‘Oluja’ 1995., ali nije naveo datum početka istrage.

Tema informativnih razgovora Koradea s haškim istražiteljima biće isključivo ‘Oluja’, a ne i ratni zločini počinjeni prilikom

dejstava HV u BiH, pogotovo oko Mrkonjić Grada u kom je, nakon zauzimanja, ubijeno više stotina srpskih civila.”

“Beta”, 30.11.2002.

HAG NE ODUSTAJE OD SUDENJA BOBETKU

“HAG - Žalbeno veće Haškog suda odbacilo je juče zahtev Hrvatske za ponovno razmatranje odluke kojom je prvostepeni sudija potvrdio optužnicu protiv penzionisanog generala **JANKA BOBETKA** i izdao nalog za njegovo hapšenje i izručenje.

U Haškom tribunalu je kratko saopšteno da je Žalbeno veće negativno odgovorilo i na zahtev vlade u Zagrebu da joj se omogući ulaganje žalbe na nalog za hapšenje i izručenje generala Bobetka.

Bobetko je optužen za zločine nad srpskim civilima u Medačkom džepu, koje je HV počinila u jesen 1993., dok je on bio načelnik GŠ HV. Optužnica protiv Bobetka otpečaćena je 20. septembra ove godine, a Haški tribunal je vlastima u Zagrebu uručio dva naloga za hapšenje Bobetka, 17. i 20. septembra.

Hrvatska je odbila da Bobetka uhapsi i izruči u Hag, nastojeći da zahtevima upućenim Tribunalu ospori pravnu valjanost optužnice i naloga za hapšenje i izručenje.

U zahtevu od 30. septembra, hrvatska vlada je zatražila da joj se omogući da uloži žalbu na naloge za hapšenje i izručenje Bobetka, dok je u podnesku od 4. oktobra zahtevala da ponovo bude razmotrena odluka kojom je prvostepeni sudija potvrdio optužnicu.

Oba zahteva juče je odbilo Žalbeno veće kojim predsedava francuski sudija **KLOD ŽORDA**, koji je i predsednik Haškog tribunala. Veće je ocenilo da je ‘priroda oba podneska i terminologije koju je Hrvatska u njima usvojila - pogrešna i, u najmanju ruku, konfuzna.’”